SCHRIFTELIJKE VRAGEN AAN HET COLLEGE

R. nr. 2018-14

Datum: 13 maart 2018

Aan de voorzitter van de raad van de gemeente Hof van Twente

Steller van de vragen: de fractie van de PvdA

Onderwerp: Asbestsanering en de bomenkap in de Gondalaan

Vragen aan het college:

1. **Wethouder Scholten heeft in de extra raadsvergadering aangegeven dat asbest in de natuur voorkomt. Onze vraag is of de sanering in het Gijmink niet betrekking op asbestcement in plaats van het door de wethouder geduide natuurlijk asbest heeft?**

De opmerking van wethouder moet in de context worden gezien. Natuurlijk gaat het in het saneringsproject in de wijk 't Gijmink in Goor om de aanwezigheid van asbesthoudend afval (hechtgebonden plaatrestanten) en asbestpulp. Het saneringsplan en de saneringsbeschikking zijn hier duidelijk over. In het politieke debat werd gesproken over de vraag of er garanties gegeven kunnen worden dat er geen asbest in teruggeleverde grond zit. In dat verband heeft wethouder Scholten gezegd dat dergelijke garanties niet mogelijk zijn, simpelweg alleen al omdat asbest (in zeer geringe mate) van nature kan voorkomen.

2. **Indien bovenstaande klopt in die zin, dat de sanering geen betrekking heeft op natuurlijke asbest maar wel op door mensen geproduceerde asbestcement, kan het college dan uitleggen waarom de wethouder heeft beweerd dat asbest een natuurproduct is?**

Zie het antwoord op vraag 1.

3. **Is het college in dat geval niet van mening dat de wethouder met zijn uitspraak ten onrechte de indruk heeft gewekt dat asbest een natuurproduct is en de risico's derhalve minder groot zouden zijn dan in het geval van asbestcement?**

Deze vraag gaat voorbij aan het feit dat het college met haar aanpak van de asbestproblematiek in 't Gijmink in nauwe samenwerking met de provincie Overijssel en haar inspanningen om met het Masterplan Asbest het grote maatschappelijke probleem van asbestverontreiniging in Hof van Twente serieus aanpakt. Het antwoord is daarom: nee.

4. **De provincie geeft aan dat als er nader onderzoek wordt gedaan naar het behoud van de bomen er een nieuwe aanbesteding zou moeten plaatsvinden en dat daardoor eventueel extra kosten zouden moeten worden gemaakt. Onze vraag is of de sanering van de Gondalaan en de bermen niet later zijn toegevoegd aan het project sanering Gijmink, en er dus kennelijk sprake is van voldoende extra middelen om deze extra klus er bij te nemen? Is er dan niet voldoende geld binnen het huidige budget om eventueel de kosten te dragen van een nieuwe aanbesteding?**

De sanering van de bermen van de Gondalaan maken onderdeel uit van het project Gijmink B. De sanering van de bermen is opgenomen in het raamsaneringsplan, waar het bevoegd gezag Wet bodembescherming zijn beschikking op heeft afgegeven. Voor de sanering van de bermen wordt dan ook geput uit het huidige projectbudget.
Als gevolg van de politieke besluitvorming rond de monumentale eiken kan de sanering van de bermen van de Gondalaan, Oude Haaksbergerweg en Haaksbergerweg pas worden opgestart nadat er door het College van B&W een besluit is genomen over de monumentale bomen. Dus later dan oorspronkelijk was gepland. De duur van deze vertraging is afhankelijk van hoe snel de ingestelde werkgroep tot een advies komt.
Duidelijk is dat als de saneringswerkzaamheden in de bermen van de genoemde straten pas in een veel later stadium kunnen worden uitgevoerd een nieuwe aanbesteding onvermijdelijk is. In feite is dan sprake van een nieuw project. Het is dan ook geen zekerheid dat deze saneringswerkzaamheden binnen het huidige project en het huidige projectbudget kunnen worden uitgevoerd. In dat geval dienen er mogelijk hernieuwde afspraken tussen provincie en gemeente te worden gemaakt over de financiering. Het is evident dat een nieuwe aanbesteding tot hogere kosten zal leiden en tot langere overlast voor de bewoners in 't Gijmink.

5. **Zou, in verband met de forse uitbreiding van de klus tot het gebied in en om de Gondalaan er niet al per definitie een nieuwe aanbesteding hebben moeten plaatsvinden conform de daarvoor te hanteren regels?**

De provincie Overijssel ziet als opdrachtgever via haar inkoopadviseur toe op een correcte naleving van aanbestedingsregels en contractvoorwaarden. Dit is van groot belang gezien de omvang van het project. Beoordeeld is dat indien besloten wordt tot een integrale aanpak, waarbij ook de riolering wordt vervangen, naast de bermen ook de bodem onder het wegdek wordt gesaneerd, en er dus een volledige herinrichting plaatsvindt, dit binnen de bestaande contracten opgenomen kan worden. Voorwaarde daarvoor is dat er continuïteit in de uitvoering kan worden gerealiseerd. Het moet met andere woorden een doorlopend werk zijn.

6. **De provincie beweert bij de beantwoording van vragen van een Statenlid over de kap van de bomen dat men geen uitstel wenst van de kap mede omdat men hierdoor de overlast voor omwonenden wil beperken. Is het college niet van mening dat als bewoners in meerderheid willen onderzoeken of de bomen in hun straat behouden zouden kunnen blijven dit argument kennelijk niet aan de orde is omdat bewoners er ondanks de overlast de voorkeur aan geven om te onderzoeken of deze bomen behouden kunnen blijven?**

Zoals bekend heeft het college besloten om het interactief proces met de buurt, overige belanghebbenden en onafhankelijke deskundigen gezamenlijk te gaan doorlopen. Dat de overlast hierdoor langer duurt is een gegeven. De provincie accepteert ook dat de gemeente dit proces doorloopt en faciliteert.
De provincie Overijssel zal als opdrachtgever vanuit de belangen van het project (bewaking uitvoering, planning en kosten) het proces nauw volgen en daar, waar mogelijk, de gemeente ondersteunen met kennis en advies.
Overigens is duidelijk dat bewoners, ongeacht hun standpunt over de bomenkap, niet blij zijn met het feit dat de afronding van de werkzaamheden langer op zich zal laten wachten.

7. **Is uw college met ons van mening dat een provinciaal bestuur op grond van onder andere dit soort uitspraken minder in staat is om een afweging te maken over in welke mate lokale bewoners een keuze wensen te maken tussen het voorkomen van overlast of het behoud van bomen?**

Nadrukkelijk moet worden opgemerkt, dat de afweging die gemaakt wordt over het behoud van bomen aan de gemeente is voorbehouden.
De provincie accepteert en respecteert dat het proces met de werkgroep wordt doorlopen. Wel zal zij hierin vanuit haar opdrachtgeverrol en rol van bevoegd gezag respectievelijk het projectbelang en de saneringsdoelstelling bewaken. Dit laatste wil met andere woorden zeggen, dat welke keuzes de gemeente uiteindelijk ook maakt ten aanzien van het behoud van bomen, het saneringsplan en het uiteindelijke saneringsresultaat behoeven in elk geval de goedkeuring van het provinciale bevoegd gezag.

8. **Acht het college het derhalve niet verstandig om om die reden gewoon gevolg te geven aan de wens van de volledige raad om voorbij te gaan aan het provinciale argument met betrekking tot overlast en gevolg te geven aan de wens van bewoners om te onderzoeken of de bomen behouden kunnen blijven?**

Nogmaals: het college heeft een expliciet besluit genomen om met de aanwonenden, andere belanghebbenden en onafhankelijk deskundigen op het gebied van bomen en asbest in gesprek te gaan en onderzoek te doen naar de mogelijkheid om zoveel mogelijk monumentale bomen te behouden. Dit in lijn met de unaniem aangenomen motie. De provincie respecteert dat dit proces wordt doorlopen. Zie ook het antwoord op vraag 7.

9. **Kan het college een globale inschatting maken van de eventuele extra kosten bij een nieuwe aanbesteding en kan het college aangeven wat de natuurwaarde van de te kappen bomen is volgens de geldende rekenmethodes die voorhanden zijn (onze inschatting is dat de bomen in deze op een waarde tussen de 4 miljoen en 6 miljoen moeten worden geschat).**

Een inschatting van de extra kosten van een eventuele nieuwe aanbesteding valt nu niet te maken. Deze is bovendien mede afhankelijk van hoe het uiteindelijke saneringsplan voor Gondalaan, Oude Haaksbergerweg en Haaksbergerweg er uit zal gaan zien.
Wat de natuurwaarde betreft: een berekening hiervan is ons inziens niet relevant. Aan de orde is om de leefomgeving veilig te maken en gezondheidsrisico's van de aanwezige asbestverontreiniging weg te nemen. Als bomen daarin op een verantwoorde manier behouden kunnen worden is dat waardevol.

10. Op diverse plaatsen hebben bewoners asbeststukken aangetroffen van meer dan 2 centimeter in omtrek. Volgens onze gegevens moet er bij asbestsanering sprake zijn van een visuele reiniging van 0. Hoe is dan te verklaren dat er dergelijke grote stukken asbest worden gevonden en komen die stukken asbest dan niet boven de gehanteerde saneringsnormen uit?

Binnen het project Gijmink B worden saneringslocaties aangevuld met de volgende materiaalstromen:

1. primair zand uit zandwinputten
2. teelaarde afkomstig van het natuurontwikkelingsproject Beekbergerwoud uit Klarenbeek
3. bij de Verwerkingsinrichting Gijmink (VIG) gezeefd gebiedseigen materiaal
4. bij Attero gereinigde grond afkomstig van de sanering

In het contract tussen de provincie Overijssel en de aannemer is gesteld dat voor te leveren zand (stroom 1) en teelaarde (stroom 2) geldt dat deze, op grond van onderzoeken volgens de daarvoor geldende normen en protocollen, aantoonbaar volledig vrij dienen te zijn van asbest (asbest per kilogram droge stof < detectielimiet).

De gemeente Hof van Twente hanteert de norm van 50 mg asbest / kilogram droge stof als hergebruiksnorm voor projecten waarin zij zelf initiatiefnemer is. Deze norm ligt duidelijk lager dan de wettelijke landelijke norm, die namelijk op 100 mg asbest per kilogram droge stof ligt. In geen van de aangeboden partijen primair zand dan wel teelaarde is zowel analytisch asbest aangetoond dan wel in het veld tijdens de uitvoering van de partijkeuring visueel asbestverdacht materiaal aangetroffen.
De toe te passen materiaalstromen 3 en 4 - respectievelijk gezeefde en bewerkte - gebiedseigen grond voldoen ruimschoots aan de bovengenoemde verscherpte norm van 50 mg asbest per kilogram droge stof. Doorgaans worden asbestconcentraties in de ordegrootte van 5 tot maximaal circa 20 mg asbest per kilogram droge stof aangetoond.

De gezeefde en bewerkte gebiedseigen grond wordt enkel en alleen in de ondergrond toegepast: het bij de VIG gezeefde gebiedseigen materiaal en de bij Attero gereinigde Gijmink grond worden enkel toegepast in de bodemlaag dieper dan 25 centimeter minus maaiveld. In de contactzone (bovenste 25 centimeter) is dus enkel primair zand uit zandwinputten en geleverde teelaarde aanwezig.
Aan de te leveren teelaarde worden naast milieukundige ook cultuurtechnische eisen gesteld, onder meer aan het vermogen van de teelaarde om vocht vast te houden. Hierdoor kan de teelaarde geen bewerking ondergaan (zoals zeven) om deze volledig te ontdoen van alle bodemvreemde materialen die in teelaarde aanwezig kan zijn. Hierdoor komt het incidenteel voor dat in teelaarde bodemvreemde materialen worden aangetroffen, en zelfs een incidenteel plaatje asbest. Dit valt echter ruimschoots binnen de gestelde milieuhygiënische eisen die aan partijen teelaarde worden gesteld.

Binnen Gijmink B is tot op heden van 5 locaties een melding ontvangen dat een plaatje asbest in de geleverde teelaarde aanwezig is. Op 3 percelen is daadwerkelijk een stukje asbestplaat aangetroffen. Op één perceel is melding gedaan, maar geen asbestverdacht materiaal aangetroffen. Op één perceel is een asbestplaatje aangetroffen in grond ingebracht door een hovenier, dus niet saneringsgerelateerd.

Ondanks dat de kwaliteit van de teruggebrachte grond aan alle normen en eisen voldoet, kan het voorkomen dat er een stukje asbest in zit. Hoewel de concentraties hiervan ver beneden de normen liggen is dit uiteraard niet wenselijk. Daarom wordt er bij melding, in goed overleg met de eigenaar, het betreffende perceel doorgespit en zo nodig middels handpicking visueel vrijgemaakt van asbest.

11. Klopt het dat de provincie of een andere bij de sanering van het project betrokken partij thans onderzoek doet naar de aanwezigheid van losse stukken asbest in gesaneerde grond?

Nee, er vindt nu geen algemeen onderzoek plaats. Alleen in geval van een concrete melding, zoals beschreven in het antwoord op vraag 10.

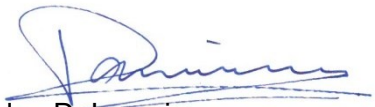
12. Indien dit het geval zou zijn heeft de wethouder dan ten onrechte aan de raad kenbaar gemaakt dat er niets aan de hand zou zijn bij de sanering van het asbest dit omdat er nu toch kennelijk nader onderzoek wordt uitgevoerd (indien en voorzover dat aan de orde mocht zijn)?

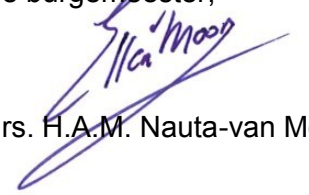
N.v.t.

3 april 2018

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente,

de secretaris, de burgemeester,

drs. D. Lacroix drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM